

در سوگ پدرم غلامرضا وثیق از یاران خلیل ملکی

شیدان وثیق

پدرم، غلامرضا وثیق، در نیمروز پنجشنبه هشتم بهمن در سن 96 سالگی ناگهان بر اثر حمله مغزی در تهران درگذشت. او یکی از فعالان سابق سیاسی و یکی از همراهان و یاران نزدیک و وفادار خلیل ملکی بود. پدرم پس از انشعاب خلیلی ملکی از حزب توده به گروه ملکی می‌پیوندد و در تشکیل و سازماندهی جریان نیروی سوم و سپس حزب زحمتکشان مردم ایران شرکت می‌کند. غلامرضا وثیق دیپلم دکترای حقوق خود را در سال 1328 در فرانسه اخذ می‌کند. در همان زمان، او که به افکار دموکراتیک، لائیک و سوسیالیسم آزادی خواهانه توجهی خاص دارد، تز دکترای خود را در باره ی حقوق کار و کارگران می‌نویسد.

او همراه خلیل ملکی در نهضت ملی ایران به رهبری دکتر مصدق شرکت می‌کند. از سال 1330 تا 1332 با مجله علم و زندگی همکاری می‌کند و در آن نشریه به نگارش و ترجمه مقالاتی در جهت افکار و عقاید آزادی خواهانه، دموکراتیک و سوسیالیستی می‌پردازد. غلامرضا وثیق، پس از از کودتای 28 مرداد 1332 و در شرایط افول سیاسی، در همراهی با خلیل ملکی به فعالیت در محافل نزدیک به ایده‌های نیروی سوم و جمعیت سوسیالیست‌ها ادامه می‌دهد. در آستانه انقلاب بهمن، پدرم همراه با نیروهای لائیک و ملی‌گرا در جنبش ضد سلطنتی شرکت می‌کند. در جریان تجمع سیاسی در کاروانسرا سنگی حضور دارد و در حمله اوباشان رژیم پهلوی از ناحیه سر زخمی می‌شود. در همین دوره و تا چندی پس از انقلاب او با نشریه جنبش همکاری می‌کند.

پس از انقلاب بهمن 57، غلامرضا وثیق به کار ترجمه می‌پردازد. از سال‌ها پیش به افکار معترضین سیستم «سوسیالیسم واقعاً موجود» توجه‌ای ویژه دارد و مقالات و اعلامیه‌هایی از معترضین این نظام در اتحاد شوروی و اروپای شرقی به فارسی بر می‌گرداند. او در نظریات این معترضین بر ضد توتالیتاریسم، اثبات و گواهی بر نظریه‌های نیروی سوم، خلیلی ملکی و خود می‌دید که همین ایده‌ها و نقدها و اعتراضات را سه دهه پیش از فروپاشی اتحاد شوروی مطرح می‌کردند، در شرایطی که چون اقلیتی کوچک و بر خلاف جریان، در برابر زرادخانه

سیاسی- ایدئولوژیکی آن دستگاہ وابسته به قدرت شمالی، حرکت می کردند. پدرم کتاب مشهور میکائیل وسلنسکی به نام نومانکلاتورا را در سال 1364 به فارسی بر میگرداند. از او هم چنین ترجمه‌های دیگری به جاست چون: ملت عرب نوشته‌ی سمیر امین، کوچی پرولتر سرخ، نوشته‌ی نینا و ژان که هایان، چین پس از مائو نوشته‌ی شارل بتلهایم...

از دیگر کارهای مهم و ارزنده‌ی غلامرضا وثیق ترجمه‌ی فرهنگ علمی و انتقادی فلسفه اثر آندره لالاند از زبان فرانسه به فارسی است. پدرم انسانی فرهیخته و دنیا دیده با ایده‌هایی مدرن، لائیک، دموکراتیک و آزادی خواه بود. او در دوران فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی‌اش در پی تلفیق این افکار، آرمان‌ها و ارزش‌ها با شرایط ایران بود. امری که هم اینک نیز مسأله انگیز امروز ما در ایران، در جنبش اعتراضی کنونی در برابر و در نفی جمهوری اسلامی است...

پدرم از میان ما رفت در شرایطی که ایده‌های آزادی خواهانه، دموکراتیک و لائیک او هم اکنون در جامعه‌ی ایران در حال رشد و توسعه‌اند.

در غم نبود او، در اندوه نبود واپسین دیداری با او
در سوگ او، برای سوگ او، در گرامی داشت او
پاس می‌دارم ایده‌های آزادی خواهانه او را
مصمم ادامه می‌دهم راه ناهموار او را

پاریس

شنبه ۱۰ بهمن ۱۳۸۸ - ۳۰ ژانویه ۲۰۱۰

یاد غلامرضا وثیق گرامی باد

از شمار دو چشم یک تن کم

وز شمار خرد هزاران بیش!

از جمع همگامان و کوشندگان قدیمی راه آزادی و آزادگی مردم ایران، دکتر غلامرضا وثیق چشم از جهان فرو بست. او نسبت به حق انسان در سرنوشت خود، مصداق واقعی وثیق، یعنی استوار و محکم و به قول فردوسی به سه خصلت برجسته انسانی: خردمند و بیدار و روشنروان پیراسته بود. در برج عاج دانش گرانقدر خود به عافیت ننشسته بود؛ بلکه با تکیه بر بینش ژرف خود نسبت به واقعیت‌های حاکم بر جامعه، در انطباق خردمندانه سنت و تجدد، اما نه در تقابل ویرانگر آن، مبارزه می کرد. آثار قلم و دانش او با تألیفات و ترجمه‌ها و

اندیشه هایش خود کارنامه درخشان زندگی پر ثمر اوست.
روانش شاد و یادش گرامی باد.

داریوش آشوری، ناصر پاکدامن، امیر پیشداد، علی اصغر حاج سید
جوادی، منوچهر رسا، هوشنگ سیاح پور، حسین صدری، عباس عاقلی زاده،
محمود عنایت، کیان کاتوزیان، هوشنگ کشاورز صدر، اصغر منجمی، علی
نیرومند.

شنبه ۱۰ بهمن ۱۳۸۸ - ۳۰ ژانویه ۲۰۱۰